



## СЛАБИЙ ПОСТУП ЗАКОНІВ ПРОТИ БЕЗРОБІТТЯ

ВАШИНГТОН. — Так звана рада суспільного забезпечення подала до публічного відома на відбудованій тут конвенції стейтових урядів у справі безробіття звіт зі стану законодавства про забезпечення проти безробіття.

З цього звіту виходить, що досі такі закони мають тільки 9 стейтів та Дистрикт Колумбія. Зате справа представляється краще, коли взяти під увагу число робітників, об'яятих цими законами, бо такі закони мають якраз ті стейти, що мають велике число робітників.

На конвенції говорено теж про те, як упростити урядові способи ідентифікації робітників. Багато бесідників радили надати кожному робітникові членство. Справа обмеження проти безробіття дуже складна вже хочби тому, що в країні є тепер коло 28 мільйонів осіб, охочих до промислової праці.

## ПРИГОТУВАННЯ ДО ПРЕЗИДІАЛЬНОЇ КАМПАНІЇ.

ВАШИНГТОН. — Супроти цього, що республіканці у своїй боротьбі проти демократичної адміністрації висувають наперед будиного президента Гровера, демократичний партійний комітет постановив доказувати, що Гровер самий признавав не раз неодноразово з тих засад, які він нині осуджує в демократичній уряді.

Організація клубів Тавнсенда почала допитувати кожного конгресмена й сенатора, як становив він займе в справі плану Тавнсенда щодо пенсії на старі літа. Кампанія цієї організації немало клопотаче демократичних верховодів, бо вони знають, що багато конгресменів і сенаторів з простої безхребетності, чи зі страху перед наростаючим чистим прихильником Тавнсенда, будуть проти власних переконань заявлятися за план, який у душі вони признають безглудимим.

Сильна група республіканців висуває губернатора Лондон кандидату на партію на уряд президента в 1936 році. Опозиція проти Рузвельта в рядах демократичної партії висуває на кандидата губернатора Толмиджа.

## ЗРИСТ СМЕРТНОСТІ ВІД ЗАПАЛЕННЯ ЛЕГЕНІВ.

ОЛБАНІ (Нью Йорк). — Стейтовий уряд здоров'я виказує, що в жовтні зростає була сильна смертність від занедужань на запалення легень.

У жовтні було 20% більше смертей від цієї недуги, ніж у вересні.

Смертність від алкоголізму зійшла в тім місяці до такого низького рівня, на якому вона ще ніколи не була за останніх 14 літ.

## БОРІТЬБА МІЖ ДУХОВНИКАМИ ЗА КОНТРОЛЬ УРОДИН.

НЬЮ ЙОРК. — Група протестантських і жидівських духовників видала спільну відповідь проти недавньої проповіді римо-католицького кардинала Гейза в ньюйоркській катедрі.

У цій відповіді духовники закидають кардиналові, що він пробує диктувати правила моральності людям, що не належать до його церкви. Далі відповідь заперече немовби контроль уродин потягла за собою неморальне життя. Відповідаючи, знайти, думати, що більше неморальності можна знайти в родинних, ніж не практикують контроль уродин.

Зате відповідаючи кардиналові духовники годяться з ним у тому, що теперішній суспільний лад не є справедливий та що люди повинні докладати всіх зусиль, щоб завести „кращий розділ нагод та прихильності“.

## ПІШЛИ НА ТОНКИЙ ЛІД.

ПЕЛГЕМ (Нью Гемпшир). — У ставі Гариса заволодів лід під двома людьми, що пішли на став ловити рибу. Їм на поміч поспішили робітники з недалекого готелю. Обидва риби та один з рятуючих утопились. Четвертого витягнули з бідою пожарники й поїдали.

У ставі Йогуд, у таборі пластунів, утопились 15-літній Андру Даміко.

## НЕЩАСНІ ВИПАДКИ ЧЕРЕЗ СВІТЛЯНИЙ ГАЗ.

КАРНЕГІ (Оклахома). — На фермі Джорджа Бейла вибух у кухні світляний газ, що виходив кризь проточину в газовій рури. Підчас випадку загинули на місці 6 осіб. Робітників на фермі та одна стара жінка з родини Бейла вийшли з події з тяжкими пошкодженнями.

У Брукліні, ділянки Нью Йорку, зачалися світляним газом один молодий парубок та його батько. Їх смерть відкрили наречена парубка і її мати, що пішли до дому молодого подивитися, чому молодий не прийшов до молодої, як це був обичай.

## НОВИЙ ОФОРТ Т. ШЕВЧЕНКА.

В Самарі при збірці пивниці й магазинів краєзнавчого музею знайшли невідомий офорт Т. Шевченка: „Маленький кірзіс перед багаттям“. Там же знайшли 28 гранур знаменитого італійського мистця 18-го ст. — Піранезі.

## ЮВІЛЕЙ ХОРВАТСЬКОГО ГИМНУ.

В останніх днях були в Хорватії численні торжества з нагоди 100-літнього ювілею хорватського народного гімну „Ліпа наша домовина“, котру зложив 1836 року поет Антін Міханович. На тих торжествах збиралися великі маси хорватського народу.

## ВІЯВИ СИМПАТІЇ.

В одному з костелів у Белю Горізонте (Бразилія) недавно оголошено двоє дітей: одно дістало ім'я „Мусоліні“, а друге... „Гайле Селая“.

## НЕСПРАВЕДЛИВІ ДОКОРИ.

„Прагер Прессе“ з 20. 11. сперечається з польською агенцією „Іскра“, що обвинувачує Чехословаччину в піддержці українських терористів. Чеський офіційно заявляє, що ті заклики несудові.

„Про те свідчать усі ті випадки, коли багато осіб вилучено на основі вказівок польського уряду; про те свідчать також співпраця властей олігархії держав при переслідуванні таких осіб. Це не таємниця, що польський уряд навіть висловив офіційну подяку за це чехословацьким властям“.

## АРЕШТУВАЛИ ФАЛЬШИВНИКІВ ГРОШЕЙ.

Поліція в Клузю (Румунія) арештувала ремісника Катана. В його помешканні знайдено на кількадесят тисяч фальшованих грошей. Вночі поїм арештовано ще й братів: Лудовика і Г. Кришана. В них знайдено знаряддя для фальшування монет. Слалство ведеться далі.

## ВІВЧАРІ ВБИЛИ СЕЛЯНИНА.

В громаді Гоман (Румунія) пущили вівчарів, 20-літній Букур і 28-літній Ман Обирта, родом з Раширан, сибіаського повіту, вівчі на поле А. І. Краса. Цей загнаний вівчарів. З того почалася бійка. Вівчари розбили Красові голову й лишили його мертвого на місці, а самі потягли до ліса. Люди знайшли трупа й жандармерія відследила й арештувала обвинувачів.

## П'ЯТИЛІТНІЙ СИНОК ЗАСТРИВІВ БАТЬКА.

Така подія трапилася в ділянці села Серпухове, шамогульського повіту, в Познанщині. Лісничий Рукавський, вернувшись до хати, поставив у куті кімнати наладовану рушницю і став бавитися зі своїми дітьми. Не зважаючи про лісничий, як несподівано прилітнув до рушничий його 5-літній синок, спрямував її до батька, кажучи: „Я тебе застрілю“. В тому моменті потягнув за язичок рушницю, яка вистрілила, а куля поцілила батька в голову і він загинув. Переляканий хлопець вбіг з хати і довгий час блукав по поліх, аж німні зафіксувалися люди. Рукавський осиротів й жінку і трое дітей.

## ВОЛИНСЬКЕ ПОМІЩИЦТВО.

В Луцьку відбулися загальні збори членів поміщицької організації „Звізнок землі Волині“. В нарадах, якими проводив князь Януш Радзівіл, взяли участь воевода Юзефський та кілька вищих адміністративних і банківських урядовців. З виголошенням дозвілу реферату сід відмітний реферат гр. Станіслава Ледоховського, який бласклав над тим, що стан посідання польських поміщиків на Волині в порівнянні з передвоєнним станом вносить одну третину, конкретно: 400,000 гектарів, та що поміщицька земля переходить перш усього в польські руки.

## ЗАПЛАЧЕНІ БРЕХНІ, АБО ІАЧЕННЯ ОБДУРЕНОГО.

Советська дійсність — це розвал залізничної; промислової, що виробляє в більшості непригожий товар; це невільництво сколективізованих селян; це голод, що нищить міліони населення. Але ту дійсність треба кінчею заслонити перед світом, обласивши тоді, коли треба большевицькі позички. Вони саме дувають її в Англії. Тож не шкодує, що саме в англійських журналах з'являються тепер такі „точні“ інформації: „Перші плоди колективізації вже з'явилися. Україна наприкінці двічі багатіша ніж 1934 р. Кожне село має власну школу. Кіно й театр для селянина буденні речі. Стітка аптій і шпиталів покриває цілу країну густою сіткою“.

Далше оповідає обдурений або куплений дискусива про те, скільки то гроша має український селянин у кишенях, і які його потреби. „На питання, чого йому не достачає, селянин відповів, що треба йому металевих ліжок, годинника, музичних інструментів і кращих одягів. Селянин кричить про те голодно, а уряд частинно заспокоює його потреби ввозом із Японії“.

Большевицькі повинні переставати це й масово поширювати між українськими селянами, що, наражаючи життя, стрижуть колоски крадіжкою, щоб не загинути з голоду.

## БРАК ВОДИ В БОРИСЛАВЦІНІ.

Через посуху й морози виходило у багатьох криницях вода. Супроти того викликання водогрій обмежено до котирох годин на добу. Мешканці викавлюють води з поточної, сильно зашнеченої, через що поширюються різні хвороби. Власники копанель були змушені через брак води обмежити, а то й припинити працю по копанях.

## З ДІТИНСТВА КИТА.

Кити є мандрівними тваринами подібно, як у пташинному світі є мандрівні птахи. На зиму кидують вони холодно, підлігують околиці й літають у напрямі берегів Африки, відкля вносять знову вертаються на північ. „Ваканції“ на півдні прихизять на світ молоді кити, до 7 метрів ширини. Самці родить одного молодого кита що два роки й їй заправляти в квітні або в травні. В грудні молодий кит має вже 16 метрів, а в травні червоного року він уже цілком дорослий. Тоді його довжина доходить до 23—25 метрів.

## ЮВІЛЕЙНИЙ РІК СВ. КИРИЛА І МЕТОДІЯ.

Католицькі єпископи в Югославії закликали в окремій посланій всіх католиків святкувати 1,050-літній ювілей смерті св. Методія. Торжества цього ювілею почалися 24 листопаду в Загребі, а будуть тривати до 5. липня 1936 року. Славянські апостоли Кирило і Методій мають величезну заслугу для всіх славян, бо вони перші почали між славянами ширити віру Христову народною славянською мовою і вони і перекладали церковні книжки і святе Письмо на славянську мову. Тому вони не є лише славянські апостоли, але й перші просвітителі славян, бо завели славянську мову до книжок і зробили її богослужбовою мовою у наших церквах. І український народ одержав перших вісників християнської віри з Богарії від наслідників Кирила і Методія.

## СВЯТОТІТСТВО.

Незвичайного святотатства dokonano в монастирській церкві в Тернополі. Украдено хрестові, килими і св. Тайни. Небаром поліція впала на слід справників і арештувала... дві жінки з села Бірок Великих. Вони призналися до всього. Виявилося, що вони ночували перед крадіжкою три ночі в церкві. Крадіжку dokonali на релігійному та, будучи з переконання протестантками. Вони не хочуть вказати місця, де вони заховали св. Тайни. Випадок цей викликав в місті зрозуміле враження.

## СМЕРТЬ СЕСТРИ НІЩЕ.

Недавно померла в Берліні в 89-му році жінка сестра німецького філософа — Елсавета Ферстер-Ніщє, що заступалася для поширення ідей свого брата закладенням архіву, виданням спадщини по ньому та публікацією матеріалів до його життєпису.

## ДІТИ БЕЗ ДОГЛЯДУ.

В Березові Середньому, в Станіславщині, бавилися діти місцевого господаря Урбановича сиринками, якими піддали магазини пражі. Про ратунок магазину не було мови, а п'ятилітня дочка Урбановича так попарилася вогнем, що протягом кількох годин померла в страшних мук.

## БОРІТЬБА НУРЦІ З МОРСЬКОЮ ПОТВОРОЮ.

У фільмах не раз оглядаємо боротьбу нурців під водою з ріжними морськими потворами. Ми бачимо, як такий нурець поринає в глибину яких 50 до 80 метрів шукати скриньки з золотом, якої темні контури, притулюючись водою й ріжними водоростами ми спостерігаємо на екрані зовсім визначно. Нурець став ногою на дні — і невідомо надливає якась морська потвора. Боротьба — ми приглядаємося їй з запертих відділком, а її обидва морозить на кров у жилах. — Але який ми бачили дину сцену, то не тільки не боялися нічого, але здорово насміялися. Море — це звичайна скляна баня, найбільше 5 до 6 м. широкі. Нурець і потвора — це манекіни, лальки, величини кільканадцятьох сантиметрів, які порушують при допомозі спеціального механізму й т. д.

## ОБОРОНА ПРО ВБИВСТВО ПЕРАЦЬКОГО З ПОЛЬСЬКИХ РУК

ВАРШАВА (Польща). — В четвертій тижні карної розправи проти українських студентів за вбивство міністра Перацького перелучено понад 80 свідків, але всіма не внясно, хто доконав убивства. Українські адвокати, що борються обвинувачених українських студентів і студенток, намагаються доказати, що винником Перацького міг бути хтось з рядів табору польської народно-радикальної партії, яку Перацький розважав на кілька днів перед атентатом. Голова цієї партії, Мостдорф, хотів інтерв'ювати в Перацького, але не міг добитися аудієнції. Казали йому зголоситися за тиждень. А він відповів: „Уже запізно“. З того витягають консеквенцію, що саме Мостдорф мусів знати, що буде атентат на Перацького. Мостдорф, перелучений на розправі, заявив, що його слова перекрутили. Він ніби не казав „уже запізно“, а тільки „уже втрачено“.

## ОРГАН МІТРОПОЛИТА ПРО ТЕРОР.

ЛЬВІВ. — „Мета“, орган митрополита Шептицького, пише, що не було радії виконувати атентат на міністра Перацького, коли приходило до польсько-українського порозуміння.

Польська преса розтрубила в одну мить це твердження, підкреслюючи те місце статті „Мета“, в якій кажеться, що по замаху з 1934 р. українська суспільність побачила, що бомбами і револьверами не віднімає незалежності... .

## НІМЦІ ПРО ВИДАВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛЬЩІ.

ЛЬВІВ. — „Дер Дойче ін Полен“, орган німецької католицької партії на Шлеську, розписується про варшавський процес, пише, що польський уряд повів себе супроти Німеччини дуже по джентельменськи, бо в акті обвинувачення не згадується нічого про підозрою українських загавірників до Німеччини, про фальшиві німецькі папшорти та про берлінських муків довіря української терористичної організації. Ця польська резерва є подякою за те, що Німеччина витягнула консеквенції з польсько-німецького порозуміння і видала українського загавірника, що нелегальною дорогою прибув з Польщі, хоч за приписами міжнародного права не була до цього зобов'язана. Тим чином, пише німецький католицький часопис, німецькі чинники старалися направити дані свої гріхи в польсько-українській справі й увільнити від закиду підтримування української ірреденти в Польщі.

## „УНДО Й ОУН“.

ВАРШАВА. — Під таким наголовком написав статтю кореспондент життєвої преси, що слідить за варшавським процесом. Він доказує, що УНДО йде до згоди з Польщею, а ОУН ту згоду розбиває. І тому, каже він, маємо до діла з таким бігом обставин:

В дні покликання на предсідника українського сенатора Горбачевського загравничий відділ польської телеграфічної агенції розіслав по світі водночас дві вістки: предсідником сенату вибраний український Горбачевський; процес за вбивство Перацького зачнетись 18-го листопада. Одна вістка була висловом заключеної угоди, друга — з'ясуванням тих сил, що стоять на перешкоді в реалізації цього порозуміння.

## НАГАДУЮТЬ ЛИТВУ, ПРОФ. БІРЖИШКУ І АМЕРИКУ.

ВАРШАВА. — „Курер Поранні“ розписується широко про співпрацю і потане зближення між українцями, литовцями і білорусинами. Те, що Литва допомагає українським терористам, пише ця газета, є вже загально відоме. Відоме є теж, що українські політики часто бувають на білоруських святах у Вільні. І відоме є, що тому 5 років відбуду проф. Біржишка, предсідник „Союзу Визволення Вільна“, подорож до Злучених Держав і там назвав контакт з протилежними групами і литовською імміграцією. В тім часі поставало теж у Ковні „Литовсько-українське Товариство“ та заложено литовсько-український періодик. Є теж відомі литовські ОУН, що організувати потайну білоруську армію й підняти нею диверсійну акцію в середній і північно-східній Польщі.

Супроти таких фактів, пише газета, польський уряд має супроти Литви розважати руки.

## МАСАРІК УСТУПИВ.

ПРАГА. — Уступив з президентури Тома Масарік, заявляючи, що старий вік і слабкість не дають йому спромоги держати в своїх руках керму держави. На своє місце поручив Едварда Бенеша.

## СОВЕТИ „ДАЛИ“ РУМУНІВ БЕСАРАВІЮ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Румунський уряд подає до відома, що Румунія є тепер в якнайкращих відносинах з Соведами, які дали їй заперення, що зрівноважить раз назавжди прав до Бесарабії, що становить частину України. Зате Румунія згодилася на те, щоб дозволити Соведам на випадок війни перевернути війська до Чехословаччини через Румунію.

## "SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays  
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.  
at: 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.  
on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.  
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103  
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

3 Канади належить пошлати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

## ЗА ЛЮДЯНИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЗАКОН

З усіх боків приготуються до нової сесії конгресу, що має початися на початку січня. Між іншим ціла низка публічних діячів приготуються до кампанії за закони в справі — як вони це називають — чужинців, себто тих іммігрантів, що не стали американськими громадянами. Супроти цього, що за такими кампаніями частенько стоять доволі могутні організації, які в додаток до того поспівають в них кличами патріотизму, щоб замилити очі публіки та не дати їй доглянути справжніх мотивів кампанії, ці заходи представляють по-важну небезпеку не тільки для тих іммігрантів, що ще не є громадянами, але навіть для тих, що ними вже стали.

Ці організації хотіли б добути закони, щоб уряд був не тільки управлений, але й обов'язаний нисилати з краю вських людей, що, мовляв, замішані в якунебудь вивороткову акцію. Що маєтись під цим розуміти, знаємо вже з практики; бо роблено вже заходи відсилати до краю їх походження людей не тільки за участь у революційній пропаганді чи акції, але навіть за участь у демонстрації безробітних.

Власне тепер на Еліс Айленді викидає рішення щодо своєї депортації якийсь Волтер Бер, інженір, що має жінку, американського горожанку, і троє дітей, в Америці роджених, котрому закидують, що він не є горожанином, а колись, ще молодим парубком, був арештований за влом. Кажуть йому тепер доказувати американське громадянство, хоч він уже вважає за такого, а навіть служив в американським уряді як горожанин. Причин для його депортації до краю, з котрого він вийшов 9-літнім хлопцем, нема, хіба що треба би вважати за основу депортації те, що в Орегоні він придумав план знищити сміття, котрий позбавив гарних приходів деяких підприємців.

Ці організації не тільки хотіли б депортувати таких людей, але вони не хочуть навіть допустити до ухвалення проекту зміни імміграційного закону, що його виробив конгресмен Кер, не зважаючи на те, що проект Керу спирається на досвід з не-людськими наслідками тепер обов'язкового імміграційного закону, зроблених самими таки імміграційними урядниками. Для цих пропагандистів, видно, всякий "ейліен" чи "форинер" — це злочинець проти американської суспільності, якого треба якнайшорше відіслати туди, звідки він прийшов.

Тому якраз тепер деякі політичні організації іммігрантів можуть дати про себе чути з користю для себе й для цілої Америки. Нам треба добувати людський імміграційного закону, який, поперше, забезпечує іммігрантів та їх родини перед усіма секутурними й шканими; подруге, признає право охорони ("азил") для політичних утікачів; а потретье, не дає назначеним кругам Америки можливості вживати права депортації для підірвання зм'ягчання американського громадянства за країи умовини в краю.

## СУД НАД УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДЮ У ВАРШАВІ

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ, ЗГЛЯДНО ВІДЧИТУВАННЯ ЗІЗНАНЬ ІЗ СЛІДНИХ АКТИВІ

(з запискою часопису "Українськ Вісн")

## Прокуратор протиставляється.

Прокуратор Рудницький, на-в'язуючи до виску оборони, не розуміє виску оборони обв. Зарицької, Вона, Зарицька, обвинувачена в допомозі до втечі Мацейко в Чехосо-вачину і в приналежності до ОУН. Інші факти додано до її розправи виключно для зли-судування цілоти злочинної ді-альності. Ті факти не є пред-метом обвинувачення і ніхто з підсудних не буде тут за ті справи засуджений. Вилучення отих справ є неможливе, бо самі підсудні про ці справи зложили обширні зізнання. Тому — на думку прокуратора — не може бути й мови про зменшення доказового матеріалу.

Щодо питання мови, то — як уже предсидник заважав, — це справа порішена. Незі-знання польською мовою — це демонстрація. За цю де-монстрацію прокуратор не має претензії до обвинуваче-них і тому й обвинувачення не повинні мати претензії до то-го, що суд не скапітулював перед демонстрантами.

## Постанова предсидника.

Предсидник проголосив ось-так постанову:

— "Окружний суд, вислухавши голоси сторін і, берчи під у-вагу, що висок оборони не спирається на жаднім правім приписі, і те, що обвинуваче-ні самі спричинилими отого стану, відмовляючись складати зізнання польською мовою, хоч здають собі досконало справу з того, що згідно з об-ов'язуючими приписами не можуть перед судом промовля-ти іншою мовою, суд є ступе-реч з заложеннями висистити всі обставини, що склалися на діяльність обвинувачених. Супроти цього суд постано-вив відкинути висок оборони, як безпідставний."

Опися приступлено до даль-шого відчитання зізнань Під-гайного.

В год. 17.10 зарядив пред-сидник 1-годинну перерву, пі-сля якої дальше відчитувати-муть зізнання Підгайного.

## Ці зізнання є дуже обширні,

бо мають що двадцять сторі-машинного письма. Відчитування зізнань Під-гайного трвало до години 20-тої.

## ОБОРОНЕЦЬ БАНДЕРИ ПИТАЄ ПІДГАЙНОГО.

Оборонець підсудного Бан-дери, д-р Горбівний, вносить, щоб йому суд дозволив поста-вити Підгайного запит.

Суд прихилився до прохан-ня оборони, а предсидник за-явив, що тому, що в суді об-ов'язує польською мовою, а під-судні не хочуть цю зізнати-ти мовою, він робить оборо-ну уважним, що коли підсуд-ний відповідатиме по україн-ськи — такої відповіді не бу-де брати суд під увагу.

Адв. Горбівний питає під-судного, чи ситуація, пред-ставлена у відчитаних прото-колах, відповідає правді.

Підгайний перечить.

Д-р Горбівний: Отже це зро-дилось в вашій уяві?

Підгайний зачинає говорити по українськи.

Прок. Желєнський ствер-джує, що на другий запит від-повість Підгайний неполь-ською мовою, а оборонець хоче бути перекладачем. Це — на думку прокуратора — мо-же спричинити прещеденс, я-кий перекресив би устійнуе-роч засаду. Тому прокуратор вносить, щоб тіє другіє від-повіді не протоколювали.

Оборонець Підгайного, д-р Ганкевич, вносить, щоб суд відчитав писмо Підгайного до прокуратора в Варшаві, з 7. жовтня 1935.

Прокуратор не протинився-муть, супроти того суд відчи-тує це писмо.

В ньому Підгайний донос-ить, що доручення вислати ви-ризки з "Віку Нового" до Варшави, дав йому не Степан Долінський, тільки Бандера. Обтяжуючи Долінського, — писав Підгайний — допустив-ся нестижного вчинку. Зробив-це тому, що хотів віджати Бандеру, тимбишше, що за-гладити Долінський перебував за границею.

Д-р Ганкевич просить теж дозволити ставити запити своєму клієнту.

Предсидник звертається до Підгайного з запитом, чи хо-че зізнатися по польськи. На за-перечуючу відповідь вносить Підгайного виправдати з са-мих, а виправдати обвинуваче-ного Івана Малуцю.

## МАЛУЦЯ ТЕЖ МОВЧИТЬ.

На запит предсидника, чи признається до вини, Малуця намагається відповісти по у-країнськи. Предсидник відчи-тує увагу про відчитання зі-знань, зложених підсудним у слідстві.

Підсудного чимало разів пе-ресудувано в слідстві. Малу-ця — син сиваченка. Від 1927 р. був студентом політехніки у Львові. Мешкав або в тітці, Чемеринської, або в матері.

Зпочатку не признається до приналежності до ОУН, ані теж до допомоги в убивстві Пе-решко.

Шоймо згодом признався до-всього.

До організації втягнув Малу-цю Габрушевич. Зпочатку працював в організаційному рефераті і тримав постійний зв'язок із Бандерою.

В моменти арештування був членом Краєвої Екзекутиви ОУН. В липні 1932 р. був у Празі, де бачився з Коноваль-цем і з Я. Барановським.

Тоді довідався про непо-розуміння між заграницим і краєвим проводом.

Пропаганду перебрав Рак. Малуця признає до зна-йомства з Бандерою, Макарчу-ком, Спольським, натомиш-зізнань, що не знає Николіши-на, Підгайного, Климичина й Карпинця.

Щодо псевдонімів, то Ле-бедь виступав як "Марко", "Тадек"; Бандера як "Лис" а-бо теж "Баба", "Стефан", "Стефанко", а Мацейко має псевдонім "Гоніта". Підгайно-го кликали — "Бик".

В осені 1933 р. довідався про планований замах на во-линського воеводу — Юзеф-ського. Знав теж про плян за-маху на Кособудзького, брав участь у замаху на І. Бабія при співучасті з Мигалем, Камарським і Машаком. Ор-ганізував напад на посла Мат-чака, який виступав проти ОУН.

## Малуця про замах на міністра.

В жовтні 1933 р. їздив Ма-луця до Познаня, а потім до Люблина і вишукував там конспіративні мешкання. Він знав, що Лебедь кермує роз-

відкою в Варшаві, а помагав йому Гнатківська. Лебедь по-казував йому зимний мій, Мі-халовського й Баджесевича.

## Про Лебеда.

Лебедь, будучи в Берліні, стрічався з Ярим і з провідни-ком хорватських "Усташі" — д-ром Анте Павелічем. Був теж у Женеві, де мабуть ба-чався з Коновальцем.

Позатім їздив Лебедь до "Фільварку", "Усташі", де вправлявся в стріляння. За-границею дізнався Лебедь, що ОУН має приступити до "мо-крот роботи".

Малуця признає, що ви-слав Лебедеві 200 зл. до Вар-шави.

З Мацейком зустрічався Малуця у Львові кількакрат-но після вбивства міністра, при стрічі з Камарським до-відався про приїзд "чоловіка з Варшави". Мацейко не вия-вив зпочатку свого правдиво-го назива, здавши тільки, що в Варшаві заемався дуван як "Ольшанський". Мацейко ні-бито йому сказав, що описи вбивства, подані пресою, є правдиві.

Мацейко виявив бажання втечі до Чехосо-вачини і в тії справі їздив Малуця до Славська. Тодім вишукав Ма-цейкову квартиру у Львові, а сам з Чемеринським їздив до Ясиня в справі переведення втечі Мацейка.

Припрохування перепровади-ти Мацейка дав Раків, що той винувин.

## МИГАЛЬ СКЛАДАЄ СЕНЗА-ЦІЙНЕ ЗІЗНАННЯ.

## Знаменитий висок.

По відчитанні зізнань під-судного Чорнія предсидник за-рядив кілька-хвилинну перер-ву, підчас якої спроводжено на салю чергового обвину-ваченого — Евгена Камарсько-го.

Після перерви вносить обо-ронець Підгайного, д-р Ганке-вич, щоб суд відчитав з актів дані про вислід перевірки ста-ну здоров'я підсудного Чор-нія. Просить теж спроводити Чорнія це раз на салю.

Прокуратор Желєнський не протинився тому вискуві і предсидник зарядує відчита-ти з актів вислід лікарських оглядів.

## Що сказали психіатри?

З відчитаних даних вихо-дить, що обвинуваченому Чор-нії систематично оглядав д. 28. січня 1935 р. до дня 6.

дотого 1935 р. доктор Шпа-ковський, керівник окружної лічниці для нервово й душе-но хворих. Д-р Шпаковський ствердив, що Чорній у тім ча-сі переходив реактивну пси-хозу ситуаційного характеру на тюремний тлі.

Коліж Чорнія це раз огля-даї при апеліційному суді для винимків справ, при співучасті лікарів — д-ра Шпаковського і д-ра Абрама-євича — Комісія потвердила першу діагнозу.

На думку лікарів, обвину-ваченого повинні були вислати цю в'язницю, в замкненні психіатричним заведенні.

Вислідок такої постанови слідчий суддя ринув відати обвинуваченому Чорнії під-обсертацію на час 6 тижнів до державного заведення для ду-шевно-хворих у Творках.

Знавш ствердили в Чорнія нервовий розстрій, що було зв'язане з побутом Чорнія в слідчій в'язниці.

Нема ніякої підстави ка-же отой лікарський вислід — припускати, щоб у часі, що попереджав його арешту-вання, а особливо в добу ка-вудування йому злочини, Чор-ній був душевно хворий і що це мало вплив на його посту-повання. На думку психіатрів, якщо на це дозволяють об-ставини слідства, Чорнія не на-лежить тримати у відокремлені, але під постійним лікарським доглядом.

По відчитанні тих даних обо-ронець Ганкевич вносить, щоб окружний суд ствердив і тюремний заряд, чи він припи-сався до рішення психіатрів. Колі заряд того не зробив, не-хай суд видасть відповідне доручення.

Прокуратор Желєнський з-годоу суду ставить обвину-ваченому запит, чи Чорній має на кейі товариша. На не Чорній дає заперечуючу від-повідь.

Супроти того прокуратор прилучається до виску обо-рони і вносить, щоб суд ствер-див, чи від часу лікарськ оглядів і експертис обвинувачений сидів відокре-млений.

Предсидник проголошує по-станову суду, згідно з якою суд засягне інформації у тюр-емний заряд. Після того зар-ядує 30-хвилинну перерву. (Далі буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОВОДА"

Аркадій Аверченко.

## СИЛА ПРИМРУ ТА СЛІВ

На вулці тихої Севастополь-ської вулиці, там де сонце най-більше припало, дрімав та-тарин і продав помаранчів.

Перед татариним своїє не-великий палестиний кіш, повний до половини великих помар-анчів.

Всі люди скриваються по ха-тах перед спідкою, лише та-тарин спокійно сидить. Йому ні спека, ні не тяжко. Про що він так думає над своїм кошом, в якому нема товару більше як за два карбованці? Правдо-подібно нічого не думає. Бо що йому й думати, коли весь його духовий світ обертається довкола буденних справ? Це тут дозволено і це татари-нинів вільно.

Він такий лінійний, що йому не хочеться потихо проминти-ти татарську пісню, яку на-каристі виводив молодий та-тарин, коли в неділю прова-жив татарина на очовачий ба-зар.

Татарин похитую головою над своїм кошом і очовачи-ми та при цьому почувается так добре, що навіть голови не під-дів, щоб побачити тяжкий віз, який проїжджав повз ньо-го.

Ніде не видно ні одної ду-ші. Нараз іздалека з'явився чо-

ловик в синій балах і широкім капелюсі. Іде поклади, видно без ціле втомлений від спе-ки і вина. Коли допелася до татарина, стає на перемі-ну і вплив очі у його кіш. А по-тім сказав йому потривати:

— Продаєш помаранчів?

— Так, — відповів лінійно татарин. — А ти хотів би купи-ти?

— Ти татарин? — спитався чоловік після короткої мов-чанки.

— Так, — відповів добро-душний татарин. — Кожий мусить бути відляканий. Є гре-ки, татарини... що, ні?

— А так... Скажи мені, чи ви, татарини, лете горірку?

— Ні, не пемо, заборонено.

— Чому заборонено? — спитався чоловік і підвів голо-ву. — Невжеж вам горірка шкодить, чи що?

— Певно що шкодить, так на-писано в наших книгах. Це великий гріх.

— Дурника, — відповів чо-ловик великодушно. — Якій гріх? Як певно добре не роз-уміли кору! Дай мені го-ро, хай тобі покажу місце, де на-писано, що дозволено пити.

Вражений татарин здвигну-в плечима. Легко розумував, що йому відповісти, та як

— Коли чоловік ується, "заганяє качки". Невже це гар-но?

— О, ти того не розуміє-еш! Невжеж чоловік "заганяє качки" з власної волі? Це ро-бити горірку проти його во-лі.

— Так... Зашпуготується, по-п'яє, блоче наєс, по-п'яє, спить собак і котів. Невжеж це гарно?

— Чому чоловікові не спі-вати, коли йому весело?

— Не шкодить, коли гарно співає. Однак п'яний реве та пере-шкардає людям на дорозі.

— Братку, татаринчику, слухай: Що мені люди? Хай мені буде весело, коли іншим погано, хай і вони нап'ються.

Татарин знову думає: "Думає, як то йому відповісти би. Він-ці втішно відповідає:

— Коли чоловік п'яний, па-де посеред дороги, легко його можуть настолочити й об-красти.

— Неправду кажеш, тата-рине. Коли чоловік п'яний, не-має нічого, він усе протра-ти, не можуть його обкра-сти.

— Чому-ні, щоботи легко мо-жуть стягнути з його спекі.

— Прошу тебе! В такі спекі-Гарно "проколочити"!

Татарин глянув на небо, го-лубе небо, начеб там шував відповіди. Потім сказав:

— А господар, що в нього служить такий п'яниця, скаже-м: "Що ти хочеш, п'яни-мало, забирайся мені з очей!"

Не хочу тебе більше бачити!"

— Хай те розумно та хай не дається придумати господа-рев.

— Хай зовсім не бе. Відо-мож, що горірка гірка.

— Ти нічого не знаєш. Наві-що пити горірку, коли є солідка?

— Скажи мені, добродію — спитався татарин — навіщо чо-ловікові пити, коли зовсім не-має до того хоти?

Це відповів, над якою міг би задуматися п'яниця, та на-шого героя не перемогла ця відповідь.

— Як це може бути? Тре-ба лише почати, а вже поба-чати. Чи ти коли читав ста-тистичку?

— Я ніколи не читав.

— А бачиш, коли ти був читав, то ти бачив би, що на- кожного чоловіка припадає веро-горірки та що тому ко-жний мусить випити його.

Татарин задумався.

Його співбесідник попен-тався на другий бік, до моря. Дійшов до завіту тай сам до-сфе каже: "Бач, цей татарин не дурний, його правда. Я го-ворив із мудрим чоловіком. Ніколи-більше, не питиму го-рірку".

Описав татарин пішов також як до моря: "Мудрий мусів-бути той чоловік, що я з ним говорив. Навіщо так мучити-ся? Ті п'яни до "Веселого мо-ря".

Сила слів і примру...

М. Зощенко.

## ГРІЗНА ПІСЯ.

(Гумореска).

Всі нині потроха заглядають до кишки. Актори теж, роз-уміється, не погортають.

Може сам Госпірт (держав-ний скаровий монополія) на-казав їм пити.

Тому й п'ють.

У багатьох містечках п'ють, а найбільше хіба в око-лицях середнього Урало.

Провідник аматорського гуртка трощеши там п'юва-ють. Що саме з араєвського робітничого клубу.

Давали вони перед кількома тижнями одну п'єсу. Згідно з текстом, треба було там подати вина.

Втішдися, очевидно, амато-ри.

Нарешті — кажуть — правдива містечка п'єса з сучасного репертуру.

Зажадали аматори від клу-бу сорок рублів.

— Ніякому нам, кажуть, пе-ред публікою жлопати чисту воду і зогляду, знаєте, на-шій ширі, ти треба нам конче чогось мішнішого від води.

З доброго серця дав клуб 20 рублів.

Аматори кажуть:

— Мало. З оглядів містечк-ських ждаємо не менше як со-рок.

На виставу прийшли ці ар-тисти зі своїми запасами. Од-

ні принесли горірку, другі — пиво. Деякі притаскали на-віть самогоу.

Зачекав вистава.

Ми не були на цій виставі, тому не можемо подібно ви-слого описати. Але серед гля-дач був один наш знайо-мий — Гаврило і цей нам роз-повів з правдивим захоплен-ням і з задрістою.

Згідно з текстом подава-ли трунки в такій обильності, що від кінець другого акту всі артисти були шкільного за-різані.

Хвалити Бога, ці артисти ви-явилися дуже шляхетні. Інші на їх місці, вірнішати, ри-гали на публіку або кидали наприклад, декорациями. А ті — нічого подібного. Тим-шляхетно, без зайвого крику і бійки опустили куртки і попросили публіку, щоб собі пішла.

Публіка, очевидно, розій-шалася.

Гаврило пропонує, щоб як-найшорше забрати що сучас-ну п'єсу з репертуру, як гризу-ні негідну з епохоу.

Він іде, очевидно, за п'єсою.

Він іде, очевидно, за п'єсою.

Він іде, очевидно, за п'єсою.

Він іде, очевидно, за п'єсою.



**КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА**  
за листопада 1935 року.

ПРИХІД:

Віда	Завантаж	Віда	Завантаж
179	159,21	379	62,38
177	78,50	381	36,96
113,11	136,57	383	169,22
181	136,57	385	401
182	136,57	387	37,56
183	30,72		
211,92	12,57		
185	14,58		
186	14,58		
187	38,56		
188	48,80		
189	61,91		
190	132,72		
191	117,78		
192	114,50		
193	107,52		
194	53,65		
195	55,56		
196	47,86		
197	44,10		
198	62,24		
199	131,85		
200	41,91		
201	37,12		
202	34,10		
203	16,53		
204	40,36		
205	91,36		
206	23,87		
207	62,11		
208	81,19		
209	11,63		
210	169,93		
211	65,30		
212	11,78		
213	35,98		
214	41,50		
215	26,10		
216	31,75		
217	30,22		
218	29,99		
219	121,51		
220	187,73		
221	319,36		
222	339,98		
223	24,27		
224	90,35		
225	67,88		
226	181,70		
227	181,07		
228	31,24		
229	55,14		
230	125,97		
231	131,01		
232	125,94		
233	166,56		
234	220,12		
235	105,45		
236	300,74		
237	41,91		
238	71,93		
239	14,77		
240	33,19		
241	14,28		
242	10,04		
243	29,45		
244	44,41		
245	1,87		
246	8,22		
247	4,26		
248	20,99		
249	3,86		
250	6,68		
251	9,58		
252	37,11		
253	17,06		
254	13,92		
255	22,83		
256	200,49		
257	55,99		
258	63,06		
259	16,31		
260	40,36		
261	174,57		
262	85,58		
263	155,14		
264	269,32		
265	91,12		
266	40,51		
267	25,52		
268	30,65		
269	52,28		
270	107,49		
271	31,37		
272	31,15		
273	119,87		
274	108,30		
275	144,66		
276	82,50		
277	112,80		
278	108,21		
279	39,31		
280	30,55		
281	138,75		
282	165,31		
283	17,32		
284	329,50		
285	174,31		
286	163,58		
287	260,22		
288	76,17		
289	32,48		
290	161,40		
291	215,76		
292	55,60		
293	79,13		
294	87,58		
295	112,70		
296	79,19		
297	25,88		
298	32,12		
299	36,54		
300	144,36		
301	455,75		
302	24,09		
303	31,20		
304	50,39		
305	138,48		
306	112,00		
307	7,36		
308	60,44		
309	44,85		
310	118,38		
311	9,98		
312	251,51		
313	87,97		
314	127,05		
315	180,51		
316	40,25		
317	103,53		
318	89,52		
319	26,51		
320	56,78		
321	129,88		
322	212,51		
323	38,00		
324	168,84		
325	60,02		
326	44,14		
327	83,71		
328	191,14		
329	188,35		
330	242,70		
331	200,70		
332	90,02		

**ВІДА**

373	93,12	384	35,75
374	44,22	385	26,01
375	107,52	386	151,59
376	24,52	387	65,33
377	14,00	388	65,33
378	24,52	389	202,50
379	62,38	390	66,68
380	36,96	391	37,56
381	169,22		

**ВІДА**

392	35,75	403	1,00
393	35,75	404	1,00
394	35,75	405	1,00
395	35,75	406	1,00
396	35,75	407	1,00
397	35,75	408	1,00
398	35,75	409	1,00
399	35,75	410	1,00
400	35,75	411	1,00
401	35,75	412	1,00
402	35,75	413	1,00
403	35,75	414	1,00
404	35,75	415	1,00
405	35,75	416	1,00
406	35,75	417	1,00
407	35,75	418	1,00
408	35,75	419	1,00
409	35,75	420	1,00
410	35,75	421	1,00
411	35,75	422	1,00
412	35,75	423	1,00
413	35,75	424	1,00
414	35,75	425	1,00
415	35,75	426	1,00
416	35,75	427	1,00
417	35,75	428	1,00
418	35,75	429	1,00
419	35,75	430	1,00
420	35,75	431	1,00
421	35,75	432	1,00
422	35,75	433	1,00
423	35,75	434	1,00
424	35,75	435	1,00
425	35,75	436	1,00
426	35,75	437	1,00
427	35,75	438	1,00
428	35,75	439	1,00
429	35,75	440	1,00
430	35,75	441	1,00
431	35,75	442	1,00
432	35,75	443	1,00
433	35,75	444	1,00
434	35,75	445	1,00
435	35,75	446	1,00
436	35,75	447	1,00
437	35,75	448	1,00
438	35,75	449	1,00
439	35,75	450	1,00
440	35,75	451	1,00
441	35,75	452	1,00
442	35,75	453	1,00
443	35,75	454	1,00
444	35,75	455	1,00
445	35,75	456	1,00
446	35,75	457	1,00
447	35,75	458	1,00
448	35,75	459	1,00
449	35,75	460	1,00
450	35,75	461	1,00
451	35,75	462	1,00
452	35,75	463	1,00
453	35,75	464	1,00
454	35,75	465	1,00
455	35,75	466	1,00
456	35,75	467	1,00
457	35,75	468	1,00
458	35,75	469	1,00
459	35,75	470	1,00
460	35,75	471	1,00
461	35,75	472	1,00
462	35,75	473	1,00
463	35,75	474	1,00
464	35,75	475	1,00
465	35,75	476	1,00
466	35,75	477	1,00
467	35,75	478	1,00
468	35,75	479	1,00
469	35,75	480	1,00
470	35,75	481	1,00
471	35,75	482	1,00
472	35,75	483	1,00
473	35,75	484	1,00
474	35,75	485	1,00
475	35,75	486	1,00
476	35,75	487	1,00
477	35,75	488	1,00
478	35,75	489	1,00
479	35,75	490	1,00
480	35,75	491	1,00
481	35,75	492	1,00
482	35,75	493	1,00
483	35,75	494	1,00
484	35,75	495	1,00
485	35,75	496	1,00
486	35,75	497	1,00
487	35,75	498	1,00
488	35,75	499	1,00
489	35,75	500	1,00

**ВІДА**

491	35,75	511	1,00
492	35,75	512	1,00
493	35,75	513	1,00
494	35,75	514	1,00
495	35,75	515	1,00
496	35,75	516	1,00
497	35,75	517	1,00
498	35,75	518	1,00
499	35,75	519	1,00
500	35,75	520	1,00
501	35,75	521	1,00
502	35,75	522	1,00
503	35,75	523	1,00
504	35,75	524	1,00
505	35,75	525	1,00
506	35,75	526	1,00
507	35,75	527	1,00
508	35,75	528	1,00
509	35,75	529	1,00
510	35,75	530	1,00
511	35,75	531	1,00
512	35,75	532	1,00
513	35,75	533	1,00
514	35,75	534	1,00
515	35,75	535	1,00
516	35,75	536	1,00
517	35,75	537	1,00
518	35,75	538	1,00
519	35,75	539	1,00
520	35,75	540	1,00
521	35,75	541	1,00
522	35,75	542	1,00
523	35,75	543	1,00
524	35,75	544	1,00
525	35,75	545	1,00
526	35,75	546	1,00
527	35,75	547	1,00
528	35,75	548	1,00
529	35,75	549	1,00
530	35,75	550	1,00
531	35,75	551	1,00
532	35,75	552	1,00
533	35,75	553	1,00
534	35,75	554	1,00
535	35,75	555	1,00
536	35,75	556	1,00
537	35,75	557	1,00
538	35,75	558	1,00
539	35,75	559	1,00
540	35,75	560	1,00
541	35,75	561	1,00
542	35,75	562	1,00
543	35,75	563	1,00
544	35,75	564	1,00
545	35,75	565	1,00
546	35,75	566	1,00
547	35,75	567	1,00
548	35,75	568	1,00
549	35,75	569	1,00
550	35,75	570	1,00
551	35,75	571	1,00
552	35,75	572	1,00
553	35,75	573	1,00
554	35,75	574	1,00
555	35,75	575	1,00
556	35,75	576	1,00
557	35,75	577	1,00
558	35,75	578	1,00
559	35,75	579	1,00
560	35,75	580	1,00
561	35,75	581	1,00
562	35,75	582	1,00
563	35,75	583	1,00
564	35,75	584	1,00
565	35,75	585	1,00
566	35,75	586	1,00
567	35,75	587	1,00
568	35,75	588	1,00
569	35,75	589	1,00
570	35,75	590	1,00
571	35,75	591	1,00
572	35,75	592	1,00
573	35,75	593	1,00
574	35,75	594	1,00
575	35,75	595	1,00
576	35,75	596	1,00
577	35,75	597	1,00
578	35,75	598	1,00
579	35,75	599	1,00
580	35,75	600	1,00
581	35,75	601	1,00
582	35,75	602	1,00
583	35,75	603	1,00
584	35,75	604	1,00
585	35,75	605	1,00
586	35,75	606	1,00
587	35,75	607	1,00
588	35,75	608	1,00
589	35,75	609	1,00
590	35,75	610	1,00
591	35,75	611	1,00
592	35,75	612	1,00
593	35,75	613	1,00
594	35,75	614	1,00
595	35,75	615	1,00
596	35,75	616	1,00
597	35,75	617	1,00
598	35,75	618	1,00
599	35,75	619	1,00
600	35,75	620	1,00
601	35,75	621	1,00
602	35,75	622	1,00
603	35,75	623	1,00
604	35,75	624	1,00
605	35,75	625	1,00
606	35,75	626	1,00
607	35,75	627	1,00
608	35,75	628	1,00
609	35,75	629	1,00
610	35,75	630	1,00
611	35,75	631	1,00
612	35,75	632	1,00
613	35,75	633	1,00
614	35,75	634	1,00
615	35,75	635	1,00
616	35,75	636	1,00
617	35,75	637	1,00
618	35,75	638	1,00
619	35,75	639	1,00
620	35,75	640	1,00
621	35,75	641	1,00
622	35,75	642	1,00
623	35,75	643	1,00
624	35,75	644	1,00
625	35,75	645	1,00
626	35,75	646	1,00
627	35,75	647	1,00
628	35,75	648	1,00
629	35,75	649	1,00
630	35,75	650	1,00
631	35,75	651	1,00
632	35,75	652	1,00
633	35,75	653	1,00
634	35,75	654	1,00
635	35,75	655	1,00
636	35,75	656	1,00
637	35,75	657	1,00
638	35,75	658	1,00
639	35,75	659	1,00
640	35,75	660	1,00
641	35,75	661	1,00
642	35,75	662	1,00
643	35,75	663	1,00
644	35,75	664	1,00
645	35,75	665	1,00
646	35,75	666	1,00
647	35,75	667	1,00
648	35,75	668	1,00
649	35,75	669	1,00
650	35,75	670	1,00
651	35,75	671	1,00
652	35,75	672	1,00
653	35,75	673	1,00
654	35,75	674	1,00
655	35,75	675	1,00
656	35,75	676	1,00
657	35,75	677	1,00
658	35,75	678	1,00
659	35,75	679	1,00
660	35,75	680	1,00
661	35,75	681	1,00
662	35,75	682	1,00
663	35,75	683	1,00
664	35,75	684	1,00
665	35,75	685	1,00
666	35,75	686	1,00
667	35,75	687	1,00
668	35,75	688	1,00
669	35,75	689	1,00
670	35,75	690	1,00
671	35,75	691	1,00
672	35,75	692	1,00
673	35,75	693	1,00
674	35,75	694	1,00
675	35,75	695	1,00
676	35,75	696	1,00
677	35,75	697	1,00
678	35,75	698	1,00
679	35,75	699	1,00
680	35,75	700	1,00
681	35,75	701	1,00
682	35,75	702	1,00
683	35,75	703	1,00
684	35,75	704	1,00
685	35,75	705	1,00
686	35,75	706	1,00
687	35,75	707	1,00
688	35,75	708	1,00
689	35,75	709	1,00
690	35,75	710	1,00
691	35,75	711	1,00
692	35,75	712	1,00
693	35,75	713	1,00
694	35,75	714	1,00
695	35,75	715	1,00
696	35,75	716	1,00
697	35,75	717	1,00
698	35,75	718	1,00
699	35,75	719	1,00
700	35,75	720	1,00
701	35,75	721	1,00
702	35,75	722	1,00
703	35,75	723	1,00
704	35,75	724	1,00
705	35,75	725	1,00
706	35,75	726	1,00
707	35,75	727	1,00
708	35,75	728	1,00
709	35,75	729	1,00
710	35,75	730	1,00
711	35,75	731	1,00
712	35,75	732	1,00
713	35,75	733	1,00
714	35,75	734	1,00
715	35,75	735	1,00
716	35,75	736	1,00
717	35,75	737	1,00
718	35,75	738	1,00
719	35,75	739	1,00
720	35,75	740	1,00
721	35,75	741	1,00
722	35,75	742	1,00
723	35,75	743	1,00
724	35,75	744	1,00
725	35,75	745	1,00
726	35,75	746	1,00
727	35,75	747	1,00
728	35,75	748	1,00
729	35,75	749	1,00
730	35,75	750	1,00
731	35,75	751	1,00
732	35,75	752	1,00
733	35,75	753	1,00
734	35,75	754	1,00
735	35,75	755	1,00
736	35,75	756	1,00
737	35,75	757	1,00
738	35,75	758	1,00
739	35,75	759	1,00
740	35,75	760	1,00
741	35,75	761	1,00
742	35,75	762	1,00
743	35,75	763	1,00
744	35,75	764	1,00
745	35,75	765	1,00
746	35,75	766	1,00
747	35,75	767	1,00
748	35,75	768	1,00
749	35,75	769	1,00
750	35,75	770	1,00
751	35,75	771	1,00
752	35,75	772	1,00
753	35,75	773	1,00
754	35,75	774	1,00
755	35,75	775	1,00
756	35,75	776	1,00
757	35,75	777	1,00
758	35,75	778	1,00
759	35,75	779	1,00
760	35,75	780	1,00
761	35,75	781	1,00
762	35,75	782	1,00
763	35,75	783	1,00
764	35,75	784	1,00
765	35,75	785	1,00
766	35,75	786	1,00
767	35,75	787	1,00
768	35,75	788	1,00
769	35,75	789	1,00
770	35,75	790	1,00
771	35,75	791	1,00
772	35,75	792	1,00
773	35,75	793	1,00
774	35,75	794	1,00
775	35,75	795	1,00
776	35,75	796	1,00
777	35,75	797	1,00
778	35,75	798	1,00
779	35,75	799	1,00
780	35,75	800	1,00
781	35,75	801	1,00
782	35,75	802	1,00
783	35,75	803	1,00
784	35,75	804	1,00
785	35,75	805	1,00
786	35,75	806	1,00
787	35,75	807	1,00
788	35,75	808	1,00
789	35,75	809	1,00
790	35,75	810	1,00
791	35,75	811	1,00
792	35,75	812	1,00
793	35,75	813	1,00
794	35,75	814	1,00
795	35,75	815	1,00
796	35,75	816	1,00
797	35,75	817	1,00
798	35,75	818	1,00
799	35,75	819	1,00
800	35,75	820	1,00
801	35,75	821	1,00
802	35,75	822	1,00
803	35,75	823	1,00
804	35,75	824	1,00
805	35,75	825	1,00
806	35,75	826	1,00
807	35,75	827	1,00
808	35,75		

## РЕЛІГІЙНА СЕНЗАЦІЯ В РУМУНІЇ

Пастух Петро Лупу — чудотворець.

Від кількох місяців Румунія має неабияку релігійну сенсацію. Розміри цієї сенсації найкраще може зрозуміти з того факту, що в чотирох місяцях коло два мільйони людей відвідали джерело цієї сенсації — має й галузе румунське село Магялвіт, дистрикт Крайова, на пограниччї Болгарії та Югославії. Спричинником сенсації став громадський пастух овець Петро Лупу (Вовк), 27-літній сирота, жонатий, що має одну дволітню дитину.

Лупу був глухонімий, зрештою фізично добре розвинений. При кінці червня ц. р. одного дня між 6 і 7 год. ввечір у полі; де Лупу пас вівці, йому ніби явився Бог як сивий старець з ореолом. Це видіння повторилося тричі, привертало йому слух і бєсїду та приказало йому проповідувати, щоб люди навернулися до Бога, особливо ті, що випали від віри.

Петро Лупу звернувся до свого (православного) пароха Миколи Бобина й оповів йому про своє видіння та про свій мисль. Парох спершу не хотів вірити, але здивувала його певність пастуха та його чудасне оздоровлення, бо знав його від дитинства як глухонімого. Дотода глухонімий, Лупу, тепер добре чув і говорив дитячою мовою і незвичайним металічним голосом. Виставив розіслася між народом, Лупу став творити чуда — положенням рук і молитвою (спершу він ані Отче наш не знав) оздоровляв хорих.

Парох Бобин звернувся до свого єпископа Вартоломея з Рамника, коли єпископська комісія ствердила ті дивні факти, єпископ прохав співучасті у розслідуванні університету в Букарешті і румунського архієрейського синоду. Два місяці досліджували справу комісії університету і синоду та також признали правдивість чудесного видоздоровлення Петра Лупу і його незвичайний дар чудесним способом оздоровлювати недужих.

Синод рішив вибудувати церкву і монастир на тому місці у Магялвіті, де Лупу мав видіння. На Чесного Хвєста (14. IX. нов. ст.) ц. р. прїстотійський масї народи єпископ Вартоломеї посвятив місце під церкву. При тій нагодї Лупу мав промову до зібраного народу, а по ньому мав промову єпископ. Оби промови букарештєське радіо трансмітувало.

Лупу що дня з того місця має промову до прочан, шотам збираються. Говорить простою мовою на євангелїськїх теми про поканяня та на

вернення до Бога. Синод видєгуєвав троє священників, які постійно перебувають в окрєженї чудотворця пастуха. Ані Лупу, ані священники не беруть ніяких грошей від прочан (виглядає, що видіння забороною Петрові Лупу брати гроші за його чудесні оздоровлення). Добровільні складки прочан спеціальна комісія, яку творять: сам Лупу, ті три священники, лікар з Крайови, вїїт і два селяни, признає за добродїями ціли.

Лупу далї живе у своїй хатї своїм способом; описують його (ї так з фотографїї виглядає), що робить дуже симпатичне вражєння, має чорні пронизливі очі і лагідний добротливий усміх, його лице аскетичне. В останніх місяцях через шоденних прочан, які неспокійно його навіть уночі, ще більше похував.

Польський кореспондент краківського червоного Курєра (з 7. XI. ц. р., ч. 309), Володислав Карпінський, який був у Магялвіті зі своєю жінкою, що терпіла на болічний бронхіт, якого не могли виликувати численні лікарї в рїжних краях, так описує методу лікування чудотворця пастуха: „Лупу подає менї руку, робить знак хрєста над моєю головою, підходить до жінки, дотикає руками мїсць, які її болять, робить над ними знаки хрєста, шепочучи молитви. Потім говорить досить тихим голосом, але металічним, що робить вражєння: „Вїрте, що Господь Бог вас оздоровить, жалуйте за грїхи, Бог є великий, будете здорові“.

Так Лупу поступає з усіма, а не дїється на запероженї вулицї перед хатою.

Лікар з Крайови сам був свідком численних оздоровлень слїпих, глухих, німих, паралїтиків, недужих на груди й інших. З весною наміряє він вибудувати в Магялвіті санаторіум, щоб недужі могли рівночасно користуватися лікарською опікою.

Цитований польський кореспондент признає, що його жінка також видоздоровила — до тижня (в такому терміні й інші, оздоровлені тим чудотворцем-пастухом, приходили до повного здоров'я).

Нарід у Румунї був дуже збольшєшєзований, церкви вєке були порожні, а тепер, завдяки тим дивним явищам у Магялвіті, нарід помітно звертається до віри й церкви.

Для інформації українсько-го громадянства подаю не на основі приватного листа довіреної менї особи, що частіше буває в Румунї, на основі румунських часописів і на основі польського краківського Курєра.

Всі відомості згоджуються з собою. Дивні явища в Магялвіті без сумніву треба брати поважно. Як факти — вони правдиві. Але як їх пояснювати? Пастух Лупу, як глухонімий, не міг мати дуже розвинених релігійних ідей, а всїд за тим не міг він мати ніперенїженєх релігійних пошукань, щоб яопастї в релігійну екстазу і викликати у собі таку сильну візію, яка мала би вплив на суєстїйну сїду до той міри, щоб він міг суєстїєно оздоровляти недужих. Справді ще не маємо докладної інформації про те, коли Лупу став глухонімим (чи з уродження, чи якійсь дитячїй недужї — це друге мабуть правдоподібніше) і до якої міри був глухонімим. Польський кореспондент пише, що Лупу був „маломовний і глухуватий“, а мій приятель пише, що він був „від дитинства глухонімий“.

Зрештою, будучи, кивне на це все яснїше світло. — („Дїло“).

Га. Ко.

## БЕНКЕТИ НА НЕГУСОВИМУ ДВОРІ.

Етоський король Гайє Сєлєя вїдомий як дуже гєлюбний господар і любити, коли в нього за столом, як уладжує великі двірські бенкети, сидить якнайбільше гостей.

Обїд або вечера на королївськїм дворї починаються подаванням найліпших напїтків, потім найліпших страв, заляжєних на французький і схїдний спосіб. На початку бенкету негус непристий. Він сидить у просторї, віддалєному від пїлошового засєнону в круїзї найближчих прїятелїв.

Коли численні гостї вже доволї підкрїпились, біла засєнона підмається і король показується гостям. Він їх звичайно шїро здоровить і бажає їм доброго апетиту.

Часто буває, що негус запрошує туземцїв, звичайних сєлєн і робїтників на бенкет до двора. Тодї часто буває гостей більше, як 5,000. Гостї не сидять за столом, бо в дворї нема стільки стїльїх, а їздять їїх. Туземцї їдять скорі та захлєбно, а як напїються, починають викрикувати та виспїєвати.

Двірська сторожа напам'їнає їх, щоб пристойно поводитись у присутностї свого цєсаря. Тїх, які вже забагато потягли з фляшки та не зважьєтє на завагї двірської сторожї, попросту викидають із двора на вулицю.

Кажуть, що бенкети у негуса дуже прїємні та веселї.

УВАГА!

УКРАЇНЦІ У НЬО БРІТЕН, КОНІ, І ОКОЛИЦІ!  
25-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ  
ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІ У НЬО БРІТЕН, КОНІ.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 22-ГО ГРУДНЯ (ДЕСЕМВЕР) 1935 РОКУ

В ТАКИМ ПОРЯДКУ:

1. У четвер, 19-го грудня, в 7-й годині ввечір розпочнеться ДУХОВНА МІСІЯ і буде тривати через вітнїюмї й суботу.
2. В неділю, 22-го грудня, в 11-й годині перед полуднем СОБОРНА СЛУЖБА БОЖА при лєкєсній участї численного духовенства, а по Службї Божїй ПАНАХИДА за всїх померлих парашї.
3. У 1-шїй годинї пополуднї ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ на Українськїй Галї, а підчас бенкету буде вручення пропамїтної ювілейної кнїжки.
4. В 8-мїй годинї ввечір, Українськїй Хор під проводом п. Т. Хоптяка дає ДУХОВНИЙ КОНЦЕРТ, а в 9-тїй годинї знова другу часть концерту народного зїмсту.

На це велике свято в Нью Брітен запрошуємо всїх Українцїв, хочбї з найдалїшїх околиць.

293,5

Церковний Комїтет.



ЗАМОВЛЯЙТЕ У КНИГАРНІ „СВОБОДИ“ КОРОТЕНЬКУ

## ІСТОРІЮ УКРАЇНИ

для дітей у чотирох частях з дуже гарними ілюстраціями М. Фартуха.

- |                                  |    |
|----------------------------------|----|
| 1-ша книжечка:                   | ц. |
| КИЇВСЬКЕ КНЯЗІВСТВО .....        | 20 |
| 2-га книжечка:                   |    |
| ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВА ..... | 20 |
| 3-тя книжечка:                   |    |
| КОЗАЧЧИНА .....                  | 20 |
| 4-та книжечка:                   |    |
| УКРАЇНА В НЕВОЛІ .....           | 20 |

З тої коротенької Історії України вашї дїти пізнають бувальщину рідного краю й народу в тих славіних часах, коли існувала велика Українська Держава й коли опїєся опинилася в неволї.

Хто замовить усі чотири книжки разом, дістане їх за 75 ц.

„СВОБОДА“ 81-83 GRAND ST. (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

## „СВОБОДА“ ДЛЯ МУЗЕЮ.

Вислано до Українського Музею Визвольної Боротиби в Празї такі числа „Свободи“:

з 1923 р.:	ч. 246, 3 1925 р.:	ч. 239	
з 1927 р.:	ч. 43, 45, 46, 67, 185, 187, 189, 195, 198, 214, 239, 260, 272, 274, 278, 279, 286, 287, 292, 295, 299, 3 1928 р.:	ч. 1, 4, 14, 52, 77, 78, 80, 104, 117, 123, 127, 140, 141, 152, 219, 239, 257, 270, 272, 274, 275, 278, 279, 286, 295, 3 1929 р.:	ч. 16, 17, 19, 20, 21, 25, 31, 34, 36, 37, 38, 39, 47, 48, 49, 51, 52.

Микола Дзюма,

Бронкс, Н. Й.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

## Письменник.

Вона: А скажи коханій, який напис дати на наших заручених листівках?  
Він (розсіяний письменник): Як звичайно — всі права застережені.

## ДОСТУПНІ В КОЖНІЙ ГОДИНІ

Нема потреби зважати на годину, бо наші услуги є доступні негайно в кожній порї дня чи ночі, бо ніхто не може передбачити, коли йому випаде якесь пєкуча потреба.

Пам'ятайте також, що наші услуги є доступні для кожного в такїй мірі, як і доступність шодо часу.

STEPHEN JEWISIAK & SON  
FUNERAL DIRECTORS  
77 Morris St., Jersey City 34 E. 26 St., Bayonne  
Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-0546

## ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

(53)



Як бабунка і її дитина скочили набїк на безпечне місце, самцї племенї Гобаша підїгли на край провалу і теж кинулися наперед, щоб напасти разом з Тарзаном на свого віковичного ворога. Але заки вони могли йому щєнебувати поміогти, Тарзан уже упорався з чїтою, завдаючи їй смертельний удар.



Як чїта вже лежала на землі нежива, король бабунї, Гобаш, підїшов поовол до Тарзана і сказав: „Самцї племенї Гобаша є прїятелями Тарзана з малп“. Тарзан відповів: „Тарзан є прїятелем самцїв з племенї короля Гобаша“.



„Ми бачили злого тармантєя, которого ти шукаєш“, сказав Гобаш, показуючи прїтому на пївнїч. „Він розклався табором там, у далєких горах“. „Я їду туди“, сказав Тарзан і зараз пронав з вїду. Накінцїв вїя був на тропї Бориса Гарєта..



...У той самий час малий відїл чорних носїв посував ся вперед у стїп недалєких горбїв. Д-р Джєрємїя Джовнє надїявся, що він уже незабаром стрїє свого таємничого начальника, Бориса Гарєта, але доля мала для нього зовсім інші пляни.

## ХТО ВІДУМАВ БІ ТАКУ ІСТОРІЮ?

Це було в Канаді. До сєкєтантєго готєлю заїждєає багатїй панок і займає люкєсвий апартамєнт. По кількох хвїлї прїходить до нього власник і прєдлаєає рєхунок. Цей панок прєдєлає рєхунок, який вносить коєльєсальну суму, потїм, не говорїчи ні слєва, витяєає чєкуку кнїжку виповнєну чєк. Оєвиднє, власник не дурїн, він зарєзєє телефонєує до банку і питаєся, чи чєк, виставлєний цїм паном, має покритє. Відповїдєає банку є вїдовоєдовольна: чєк моєна коєлю хвїлини арєзультувати.

По кількох хвїлї той сам панок заходить до найдорожчєго склєду дорожєностєй, вибирєає перстєн з брїтанїтєно вартостї 1,500 доларїв. Купєє радїй, що прєдає такий тєвар, запєкуєає дорожєностє перстєнє. Тїмчасєм панок зновї вписує чєк на суму 1,500 доларїв і вручає його купєєає. Наступає хвїлина заклопотанїя. Вжє є по 6-тїй пополуднї — банк замкнєний, не моєна поїнформуватися телефонєвє, чи чєк має покритї. Панок, бачучи заклопотанїя купєєає, радїть йому запитатися є вї справї телефонєчно в найкращїй готєлї, де він мєкає від кількох тїжнїв. Власник сєкєє по лучнєсьє телефонєчно з тє правєно готєлю. Інформация кнїжєкорїснїває. Ювілєр прїїмає чєк; панок забїрає перстєн і відходить.

По кількох годинах той сам панок звєзїтаєся в іншїй ювєлєрськєй склєпї і прїїмєє прєдажє цього перстєнє з брїтанїтє за мїснїю нїзкує цїну 600 доларїв, прїчєм чємє ювєлєрєно, що якрє прєдєстєєно купити цей перстєн з такої тє фїрми за 1,500 доларїв. Ювілєр, якому та цїлє прєдєає, вїдєає дєкє підозрї, прїдєає телефонєчно прїїмєтє ювєлєра, від которого вїходєає перстєнє, прєє, що до вїпої зголосив єає один панок з перстєнем, який чєкє прєдає за 600 доларїв. „Цей перстєн є нїбї має прєдєає годинноу кштєтї у вашїй фїрмї“.

Ювілєр зблєд — справа була для нього ясна: не був єманєєв. Він негайно затєлєфонєуєає на поліцію й зажадає арєштування цього пана. Він був пїлковитє переконаний, що чєк є фальшивий, бо в іншєму разї панок не жєртвуєає бї по годинї того самого перстєнє за мєнєше, як половинну цїну.

Другого дня була недєля. Наш панок прєсєдїє вї в арєстї. В поведїлку показувєає, що чєк не був фальшивий і мав повнє покритє. Оригїнальнєго пана вїпушено на свєбоду. Однєк тепєр вїн заскєржєає „єршєго ювєлєра за нєстєжєно позбавлєння його свєбодї і велику шкоду на його чєстї — і за єе зажадає відшкодування 15,000 доларїв. Прєєє вїграв. Шодїю пїзнїше вїн вїдїграв, щоб здобути відшкодування.

## НАША ПАТЕНТОВАНА МАСТЬ

лїкує скалєченє, потєчєнє, потєчєнє, струпї на голївї, лїшєє, „дєж“, згнєає пухлику і добра теж на ослаблєні ногї. По кількох разїх ужиттє нашої мєстї бїзї прєстєєє в коротєкї часї. Цїна не велика. Ми лїє слєбї 60 центїв, бєльшї \$1.00. Замовлєння прїсїлаєтє на адресу: 268-269.

ЮРКО САГАН,  
BOX 13, YORKLYN, DEL.

## ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКА ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОКХ, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ  
129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.  
Tel. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:  
707 PROSPECT AVENUE  
(cor. E. 165 St.), BRONX, N. Y.  
Tel. Ludlow 4-2565.